

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
MÜSTEŞARLIK

İltica ve Göç Mevzuatı ve İdari Kapasitesini Geliştirme ve Uygulama Bürosu

Sayı :B.05.0.İGM.0.00.00.00.724.01.04/69
Konu :Harçlar

08/04/2011

İlgi : a) İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün 02/04/2004 tarihli ve 63 sayılı Genelgesi.
b) İçişleri Bakanlığının 19/03/2010 tarihli ve 2010/19 sayılı Genelgesi.
c) Dışişleri Bakanlığının 02/12/2010 tarihli ve 1125012 sayılı yazısı.
ç) Dışişleri Bakanlığının 28/05/2010 tarihli ve 676703 sayılı yazısı.
d) Maliye Bakanlığının Gelir İdaresi Başkanlığının 28/12/2010 tarihli ve 117092 sayılı yazısı.

İllerimizde ikamet etmekte olan iltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci/sığınmacılardan alınan harçlarla ilgili sorunlar yaşandığı ve uygulamada iller arasında birlik sağlanamadığı tespit edilmiştir.

1- Ülkemizde vize muafiyetinin veya turizm amaçlı giriş vizesinin vermiş olduğu süreden daha fazla kalmak isteyen yabancılarla, öğrenim, çalışma vb. sebeplerle kalmak isteyen yabancıların, Türkiye Cumhuriyeti Konsolosluklarından tek giriş vize harcı ödeyerek kalış amaçlarına uygun vize almaları gerekmektedir. Vize muafiyeti veya turizm amaçlı giriş vizesinin sağladığı muafiyetle ülkemize gelen, dolayısıyla tek giriş vize harcı ödememiş olan, ancak, daha sonra çalışma, öğrenim, uzun süreli ikamet vb. nedenlerle kalış amacı değişen yabancılarla ikamet tezkeresi tanzim edilirken, ilgi (a) Genelge gereğince 492 sayılı Harçlar Kanunu (6) sayılı tarifede belirtilen miktarda, kendilerinden tek giriş vize harcı da tahsil edilmektedir. Bununla birlikte, "karşılıklılık ilkesi" uyarınca vize harcı ödemekten muaf tutulan ülke vatandaşlarından, herhangi bir sebeple ikamet tezkeresi alacak veya süresini uzattırarak olanlardan vize harcı alınmamaktadır.

Buldukları ülkeleri, hayat veya hürriyetleri tehlike altında olduğundan dolayı, zulüm görme korkusu nedeniyle terk etmek zorunda kalan yabancılar, ülkemize yasal veya yasadışı yollardan giriş yaparak, iltica/sığınma başvurusunda bulunmaktadırlar. Avrupa dışındaki ülkelere meydana gelen olaylar nedeniyle gelen sığınma başvuru sahipleri ve sığınmacılara, üçüncü ülkelere yerleştirilene kadar ülkemizde geçici olarak ikamet izni verilmektedir.

Tek giriş vize harcıyla ilgili özel bir düzenleme olmadığından, iltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacılara ikamet izni düzenlenirken, diğer yabancılarla uygulanan genel usullerin uygulanarak bu kişilerden tek giriş vize harcı istenildiği görülmektedir.

Ülkeye genelde yasadışı giren iltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacıların, diğer yabancılar gibi buldukları ülkeden amacına uygun vize alarak ülkemize gelmesi ve tek giriş vize harcını ödemesi düşünülemez.

Bahse konu iltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacılardan, tek giriş vize harcını ödeyemeyenlere, bu harcı ödemedikleri için ikamet tezkeresi de düzenlenemediğinden, yabancı kimlik numarası verilememektedir. Bu nedenle, bu kişiler sağlık, eğitim sosyal yardım gibi en temel hizmetlerden dahi faydalanamamaktadırlar. İltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacıların birçok gideri, kamu kurum kuruluşları, yerel yönetimler ile sivil toplum örgütleri tarafından yapılan yardımlarla sağlanmaktadır.

Bu kapsamda Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlıklarından;

İltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacılardan, tek giriş vize harcının alınıp/alınmaması konusunda görüşlerinin bildirilmesini istenilmiştir.

Dışişleri Bakanlığından alınan ilgi (c ve ç) cevabi yazıda; "işlemin doğası gereği iltica/sığınma başvurusu sahiplerine vize hizmeti verilmediğinden hareketle, sığınmacı/mültecilerle ilgili yapılan hiçbir işlemin vizeyle bağlantısının olmadığı",

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığından alınan ilgi (d) cevabi yazıda ise;

"İltica/sığınma başvuru sahiplerine vize hizmetinin vermediği ve bu kişilere yapılan işlemlerin vize ile bağlantısı olmadığı belirtildiğinden dolayı bu kişilerden vize harcı istenilmemesi gerektiği" bildirilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda bundan böyle;

İltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacılara ikamet tezkeresi düzenlenirken ayrıca "tek giriş vize harcı" talep edilmeyecektir.

2- 492 sayılı Harçlar Kanununun 88 inci maddesi çerçevesinde iltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacılardan, mali durumu ikamet tezkeresinin harcını ödemeye yeterli olmayanlara ikametleri harç alınmadan düzenlenmektedir. Bu durum ilgi (b) sayılı Genelgeyle genel olarak açıklığa kavuşturulmuştur.

Ancak, uygulamada; mali durumlarının bozuk olduğunu beyanla 492 sayılı Harçlar Kanununun 88 inci maddesi çerçevesinde, ikamet tezkeresinin harçsız verilmesini isteyen iltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacılar hakkında bir kanaate varmak için, ikamet tezkeresi vermeye yetkili emniyet makamlarınca mali durumları araştırılırken zorluklar yaşandığı, ülkemize yeni giriş yapmış yerleşik olmayan, hiç kimse tarafından tanınmayan yabancı hakkında, somut verilere dayalı kanaat edinmekten ziyade, yeterli veri olmadığından yapılan işlemlerin herhangi bir kritere dayanmadığı, böylece iller arasında farklı uygulamaların ortaya çıktığı görülmektedir.

Bu kapsamda Maliye Bakanlığından;

İltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacıların, mali durumlarının araştırılması usulünün açıklığa kavuşturulması için, yapılacak işleme esas olmak üzere görüşlerinin bildirilmesini istenilmiştir.

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığından alınan ilgi (d) cevabi yazıda;

"Diğer taraftan 492 sayılı Harçlar Kanununun 88/(d) maddesi gereğince iltica/sığınma başvurusunda bulunanlardan, kişilerin mali durumlarının bozuk olduğuna kanaat getirilmesinde somut verilerin dikkate alınması esas olmakla birlikte, bu hususa ilişkin bir bilgi edinilememesi durumunda, bu kişilere kendi beyanları da dikkate alınarak kanaat oluşturmak suretiyle harçsız ikamet tezkeresi düzenlenebileceği olumlu mütalaa edildiği" bildirilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda bundan böyle;

İltica/sığınma başvuru sahipleri ile mülteci ve sığınmacılara ikamet tezkeresi düzenlenirken, 492 sayılı Harçlar Kanununun 88/(d) maddesi gereğince, kişilerin mali durumlarının bozuk olduğuna kanaat getirilmesinde somut verilerin dikkate alınması esas olmakla birlikte, bu hususa ilişkin bir bilgi edinilememesi durumunda, bu kişilere kendi beyanları da dikkate alınarak kanaat oluşturmak suretiyle harçsız ikamet tezkeresi düzenlenecektir.

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Zekeriya ŞARBAK
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

DAĞITIM :

Gereği _____ :
81 İl Valiliğine

Bilgi _____ :

Dışişleri Bakanlığına
(Göç, İltica ve Vize Genel Müdür Yardımcılığı
İltica Daire Başkanlığı)
Maliye Bakanlığına (Gelir İdaresi Başkanlığı)
Emniyet Genel Müdürlüğüne
(Yab.Hud.İltica Dairesi Başkanlığı)